

CIV-CARE Poo1
SUB-POSITIONPAPER 004-06

SELF-SOVEREIGN IDENTITY EN DIGITALE AUTONOMIE

Documentcode:

CIV-CARE_Poo1_SHPP004-06_Self-Sovereign-Identity-en-Digitale-Autonomie_vo.9

Status: Concept (open voor publieke reflectie)

Reikwijdte: Digitale governance, zorg- en bestuursketens, gegevensbeheer, identity-ecosystemen.

Onderdeel van: HPP004 – Vertrouwen als Voorwaarde voor Maatschappelijke Stabiliteit

Reeks: CIV-CARE Poo1 – Normatief kader voor zorg, rechtsbescherming en menselijke maat

---

1. INLEIDING EN AANLEIDING

Digitale infrastructuren spelen een steeds grotere rol in zorg- en bestuurscontexten. Identiteitsverificatie, dossiervorming, risicoprofielen en gegevensuitwisseling zijn in hoge mate gedigitaliseerd.

Hoewel digitalisering efficiëntie en transparantie kan bevorderen, ontstaat tevens een concentratie van gegevensmacht binnen centrale systemen. Wanneer identiteit en informatiebeheer gecentraliseerd worden, neemt afhankelijkheid toe en vermindert controleerbaarheid voor betrokkenen.

Deze sub-positionpaper positioneert Self-Sovereign Identity (SSI) als governance-instrument ter versterking van digitale autonomie en stabiliteit.

2. DOEL EN FUNCTIE VAN DEZE SUB-POSITIONPAPER

Deze sub-positionpaper heeft een normatief-constructief karakter en beoogt:

- digitale autonomie te positioneren als stabiliteitsvoorwaarde;
- dataconcentratie te duiden als governance-risico;
- Self-Sovereign Identity te beschrijven als alternatief ontwerpprincipe;
- digitale machtsbegrenzing te koppelen aan relationele legitimiteit.

De paper is technologie-neutraal en niet productgericht.

3. NORMATIEF UITGANGSPUNT

Deze sub-positionpaper sluit aan bij de kernprincipes van CIV-CARE P001:

- menselijke waardigheid als uitgangspunt;
- eigenaarschap van gegevens bij de betrokkene;
- transparantie van bevoegdheden;
- scheiding van functies;
- beperking van machtsaccumulatie.

Digitale autonomie wordt hierbij benaderd als governance-vraagstuk, niet uitsluitend als technisch vraagstuk.

4. WAT IS SELF-SOVEREIGN IDENTITY (SSI)?

Self-Sovereign Identity is een model waarin:

- individuen eigenaar zijn van hun digitale identiteit;
- gegevens niet centraal worden opgeslagen in één autoritatieve databank;
- verificatie plaatsvindt via cryptografisch controleerbare claims;
- toestemming expliciet en herroepbaar is.

Kenmerkend is dat identiteit niet wordt beheerd door één centrale actor, maar door de betrokkene zelf.

5. DIGITALE AFHANKELIJKHEID EN DATACONCENTRATIE

In traditionele digitale architecturen:

- worden persoonsgegevens gecentraliseerd;
- hebben systeembeheerders cumulatieve toegang;
- is inzage voor betrokkenen beperkt of gefragmenteerd;
- ontstaan afhankelijkheidsrelaties ten aanzien van toegang en correctie.

Deze concentratie van gegevensmacht vergroot systeemkwetsbaarheid en kan vertrouwen ondermijnen.

Dataconcentratie is niet per definitie onrechtmatig, maar vormt een structureel stabiliteitsrisico.

6. SSI ALS STABILISEREND ONTWERPPRINCIPE

SSI kan stabiliserend werken doordat:

1. Gegevensminimalisatie wordt bevorderd.
2. Toegang expliciet en tijdelijk is.
3. Macht over identiteit wordt gespreid.
4. Transparantie over verificatie ontstaat.
5. Autonomieherstel mogelijk wordt gemaakt.

SSI voorkomt dat één actor volledige controle heeft over identiteit, historie en reputatie.

7. RELATIE TOT VERTROUWEN EN LEGITIMITEIT

Digitale autonomie versterkt vertrouwen doordat:

- betrokkenen inzicht hebben in wie toegang heeft tot hun gegevens;
- toestemming herroepbaar is;
- identiteit niet permanent afhankelijk is van één organisatie;
- reputatie niet uitsluitend dossiergebonden is.

Legitimiteit ontstaat waar digitale macht begrensd en controleerbaar is.

8. GOVERNANCE-IMPLICATIES

Indien SSI wordt erkend als stabiliteitsinstrument, volgen daaruit de volgende implicaties:

1. Identiteitsbeheer moet gescheiden zijn van besluitvorming.
2. Gegevensopslag moet proportioneel en doelgebonden zijn.
3. Toegang tot informatie moet herroepbaar zijn.
4. Verificatie moet controleerbaar en transparant zijn.
5. Digitale architectuur moet privacy-by-design ondersteunen.

Deze implicaties vereisen herontwerp van digitale infrastructuren, niet afschaffing van digitalisering.

9. VERHOUDING TOT WET- EN REGELGEVING

Deze sub-positionpaper:

- sluit aan bij beginselen van de AVG (dataminimalisatie, doelbinding, privacy-by-design);

- doet geen afbreuk aan wettelijke registratiesystemen;
- vervangt geen wettelijke identificatieverplichtingen;
- creëert geen nieuwe rechtsnorm.

SSI wordt gepositioneerd als aanvullende governance-keuze binnen bestaande juridische kaders.

10. POSITIONERING BINNEN CIV-CARE P001

Deze sub-positionpaper vormt:

- SHPP004-06 binnen de HPP004-reeks;
- de digitale uitwerking van federatieve governance (SHPP004-05);
- een stabiliteitsversterkend tegenwicht tegen dataconcentratie.

Zij biedt een normatief kader voor digitale machtsbegrenzing.

11. OPEN KARAKTER EN UITNODIGING TOT REFLECTIE

Deze sub-positionpaper is gepubliceerd als concept (vo.g).

CIV-CARE nodigt uit tot:

- technische reflectie;
- juridische toetsing;
- beleidsanalyse van digitale identiteitssystemen;
- dialoog over digitale autonomie binnen zorg- en bestuursketens.

Niet om bestaande systemen te verwerpen, maar om stabiliteit te versterken.

12. SLOTVERKLARING

Digitale infrastructuur is geen neutrale drager van beleid.

Waar identiteit gecentraliseerd wordt, concentreert zich macht.

Self-Sovereign Identity biedt een model waarin digitale autonomie, transparantie en machtsbegrenzing samenkomen.

Vertrouwen in digitale systemen groeit waar controle bij de betrokkene blijft.

GOVERNANCE EN VERSIESTANDAARD (CIV-CARE)

Deze sub-positionpaper wordt gepubliceerd volgens de CIV-CARE versiestandaard.

vo.9 – Concept

Inhoudelijk coherent en open voor reflectie.

v1.0 – Vastgesteld kaderdocument

Formeel vastgesteld als normatief referentiekader binnen CIV-CARE Poo1.

PUBLIEKE CALL-TO-ACTION

Deze sub-positionpaper is een uitnodiging tot digitale reflectie.

Wij nodigen u uit om:

- uw digitale identiteitsarchitectuur te analyseren;
- te reflecteren op dataconcentratie;
- bij te dragen aan governance waarin digitale autonomie centraal staat.

Digitale stabiliteit begint bij eigenaarschap.